

Prázdninová škola angličtiny na Zlínské univerzitě

Jana Semotamová

Abstrakt: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně pořádá pro děti zaměstnanců, ale i pro veřejnost (žáky 2. stupně základních škol a středoškoláky) prázdninové kurzy angličtiny. Nejedná se o běžné doučování, na jaké jsou děti zvyklé. Účastníkům ukazujeme, že se dá angličtina naučit i zábavným způsobem: formou her, soutěží, kvízů. Chceme u dětí odbourat obavy z mluveného projevu. Naší snahou je, aby začaly bez obav konverzovat, získaly větší sebevědomí, zopakovaly si a procvičily gramatiku i slovní zásobu prostřednictvím komunikačních aktivit, a v neposlední řadě poznaly nové kamarády. Článek vysvětluje, proč kurzy vznikly, ale seznamuje také s obsahem kurzů, jakým způsobem se vyučujícím podařilo teenagery zaujmout, jaká byla zpětná vazba účastníků i rodičů.

Klíčová slova: prázdninové kurzy, motivace, zážitky, stravování, cestování, sport, zpětná vazba

Abstract: Tomas Bata University in Zlín organizes summer English courses for employees' children as well as for the public, (2nd-grade elementary school students and high school students). This is not the usual tutoring that children are used to. We show the participants that English can be learnt in an attractive way: in the form of games, competitions, and quizzes. We want to dispel children's fears about speaking in a foreign language. We want the participants to enjoy conversation, gain more self-confidence, revise and practice grammar and vocabulary through communication activities, and last but not least, meet new friends. The article explains why the courses were created, but also introduces the content of the courses, how the teachers managed to catch the interest of children, and what the feedback was from the participants and parents.

Key words: summer courses, motivation, experiences, meals, travelling, sports, feedback

Centrum jazykového vzdělávání Fakulty humanitních studií Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně (UTB) připravuje na konec srpna už třetí ročník prázdninových jazykových kurzů pro žáky 2. stupně základních škol a pro středoškolské studenty.

Na myšlenku těchto kurzů nás navedla nestandardní covidová výuka na základních a středních školách před dvěma lety a obava některých žáků a studentů, že nebudou ve výuce po prázdninách stačit. Jiní si chtěli rozšířit své obzory, dozvědět se něco nového, zajímavého. Hodně rodičů řešilo nejen úroveň angličtiny svých potomků, ale zároveň i otázku, jak je zabavit během prázdnin, aby netrávili celé dny jen u videoher, aby se dostali zase do kolektivu, užili si společné aktivity a ještě se něčemu přiučili.

At' už byla motivace jakákoliv, naše kurzy nebyly myšleny jako klasické doučování; chtěli jsme zájemcům ukázat, že angličtina se dá učit i jinak, formou her a soutěží, že se dá odbourat obava z mluveného projevu, že konverzovat, zopakovat a pro-

cvičit gramatiku i slovní zásobu prostřednictvím komunikačních aktivit může být zábavné.

Rádi bychom se podělili o zkušenosti s netradičními prázdninovými kurzy angličtiny, co je jejich náplň, jaká mohou nastat úskalí a jaká je odezva účastníků a jejich rodičů.

Pětidenní kurz trvá celkem 20 hodin, účastníci tedy denně absolvují 4 intenzivní hodiny výuky. V jednotlivých kurzech se většinou střídají dva lektori, kteří se navzájem doplňují.

Nejmladší žáci, tedy **šestáci a sedmáci**, zvládali téma letních prázdnin a cestování, povídali si o oblíbené hudbě a filmech, o sportu, jídle, technologiích, i o zvířatech. Nechyběly soutěže, hry a další aktivity zaměřené na komunikaci a týmovou spolupráci. Účastníci si tak rozšířili a procvičili slovní zásobu daných témat. Na závěr si otestovali nabyté vědomosti v soutěži „Jeopardy!“, kterou zvládli na jedničku. Přestože skupinu tvořili žáci dvou ročníků základní školy a jejich úroveň se mírně lišila, vytvořili skvělý tým a navzájem se doplňovali a podporovali.

Druhou skupinu tvořili **osmáci a devátáci**, kteří hravě zvládají vše na internetu, je to pro ně každodenní rutina. Proto se aktivity zaměřovaly na jinou oblast, a to reálný život. Každý den byl věnován jednomu tématu, který mohou teenageři využít v praxi.

U stravování poznali zvyky zemí z různých světadílů. Osobní zážitky vyučujících byly dokumentovány fotkami a videi, žáci byli motivováni, aby všude ochutnali to typické pro danou zemi. Aby při svých cestách v Peru vyzkoušeli morčata, která jsou chuťově něco mezi králíkem a kuřetem, v Thajsku brouky, kteří křupou jako oříšky, jinde nejrůznější druhy ryb či ovoce, které v Česku není možno vidět, natož ochutnat. Účastníci se dozvěděli spoustu zajímavostí, například jaký je rozdíl mezi *marmelade* a džemem, a jak vůbec slovo marmeláda vzniklo. A k tomu patřila samozřejmě ochutnávka a porovnání pravé britské marmelády s toastem a českého domácího džemu s chlebem. Většina účastníků nevěděla, jaký je rozdíl mezi výrazy *lunch* a *dinner*. Co je *full English breakfast*, a co vlastně slovo *breakfast* znamená, byla další z mnoha témat, o kterých předtím nikdy neslyšeli. Na základě materiálů a diskuse si následně společně připravovali nejrůznější rozhovory, například v restauraci, na recepci apod.

Nadýchaný zákusek Pavlova je původem z Nového Zélandu, nebo z Austrálie? Jaká je jeho historie, jak chutná, jak se připravuje, a hlavně jak se rozpívá na jazyku doma vyrobená Pavlova? Teorie se propojila s praxí a zážitek byl dokonalý.

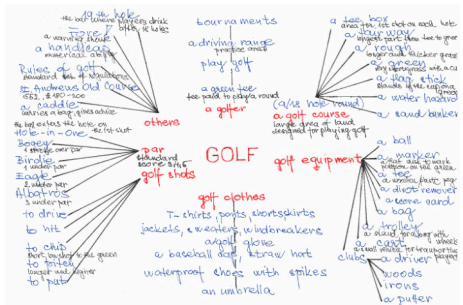
Za domácí úkol měli připravit například *poached egg* podle Jamie Olivera. Z fotek, které pak ukazovali, bylo zřejmé, že vše výborně zvládli a ještě udělali rodičům večeři.

Hodně studentů v dnešní době cestuje do zahraničí, velká část z nich ale většinou do resortů s cestovními kancelářemi. U tématu cestování pochopili, že je dobré znát angličtinu i proto, aby se osamostatnili, aby nebyli závislí na někom jiném, a stali se součástí té kultury, kterou si vybrali na dovolenou. Setkali se s nejrůznějšími artefakty z exotických destinací světa, které si mohli prohlédnout, osahat či vyzkoušet. Bylo pro nás potěšení vidět, s jakým zájmem a nadšením se vším probírali. Exotické mince, plastové bankovky, hadí lektvar z Thajska, boty z pneumatik, ve kterých se chodí v Africe, pravý kakaový bob z Bornea, heboučkový svetr z peruánské lamí vlny, boxerský pás, dešťová hůl z Bolívie, šperky z Malajsie či Indonésie byly pro ně nezapomenutelným zážitkem.

Co pro ně znamená cestování, jaké znají země, kam by se někdy rádi podívali, jak by se ubytovali v hotelu, jak vznikla a z čeho se skládá vlajka Spojeného království? To byla další doprovodná témata k cestování.

U sportu si, kromě jiného, dokonce mohli vyzkoušet golf. V učebně na ně čekala celá golfová výbava od vozíku, bagu, holí, míčků, až po oblečení, včetně trénovacího patovacího koberce. Po krátkém tréninku a soutěži si ti nejšikovnější odnesli golfové suvenýry. Ale hlavně jsme si na základě tohoto sportu ukázali, jak se vytváří myšlenkové (mentální) mapy. Ve dvojicích si pak sami vybrali sport a vytvořili k němu své vlastní myšlenkové mapy.

U každého okruhu se zároveň přehledně probrala a procvičila gramatika, ať už časy, předložky, adjektiva, hláskování, slovosled. Naučili se zábavné idiomy, jaké

barvy má duha a jak vzniká. Dozvěděli se, že některá gesta mají v různých zemích úplně opačný význam, a co se může stát, když je použijí nesprávně.

Kurz prázdninové angličtiny pro **středoškoláky** zahrnoval učivo, které se běžně probírá na středních školách a je potřebné k úspěšnému zvládnutí maturity. Studenti se zabývali jak gramatikou, tak i slovní zásobou. Hlavní náplní kurzu ale byla konverzace, která bývá na středních školách upozaděna. Hrály se deskové hry, spojovačky, hádaly se kvízy. Velký úspěch měla Mystery Game, kde společně řešili tajemnou smrt a snažili se vyřešit záhadu. Vše samozřejmě v angličtině.

Na závěr kurzu získali účastníci nejen certifikát o absolvování kurzu, ale také výukové materiály a dárky, které jim tuto akci budou připomínat – trička, sluneční brýle nebo batůžky.

Pro studenty, kteří s angličtinou bojují, a potřebují si vše hravou konverzační formou procvičit, plánujeme tento formát i do budoucna.

Opakovaně se do kurzů ale hlásí i studenti s vysokou úrovní angličtiny. To nás inspirovalo k vytvoření dalšího kurzu prázdninové angličtiny pro středoškoláky, kde bude herní a konverzační duch ještě intenzivnější. Vymýšlíme novou formu „bojovek“, a do naší pedagogické party přibíráme i rodilého mluvčího. Každý kurz se tak snažíme ozvláštnit, aby ti, kteří se k nám vrací, zažili pokaždé něco jiného.

Že příprava těchto netradičních kurzů je časově náročná, je nasnadě. Museli jsme ale čelit i situacím, se kterými jsme se dříve nesetkali. V Centru jazykového vzdělávání pracujeme na vysoké škole v podstatě s dospělými studenty, se kterými máme bohaté zkušenosti. Na prázdniny jsme se ale museli přeorientovat na mladší účastníky a naší velkou výzvou bylo je zaujmout a něco naučit. Stálo hodiny a hodiny přemýšlení, co by účastníky zaujalo, jaké použít materiály, a z velkého množství informací a materiálů pak sestavit smysluplný kurz, ve kterém by se pak vše poskládalo dohromady a vše do sebe zapadlo, jako puzzle.

Nemenší výzvou bylo i to, že se u nás scházeli děti a teenageři z různých škol, měst i vesnic s odlišnou úrovní. A všechny propojit tak, aby se z nich stala parta kamarádů, nebyl lehký úkol. A že jsme obstáli, svědčí i to, že většina z minulých účastníků se přihlásila i na další ročník, a sešli se tak opět ve vyšším kurzu.

Každá akce by měla mít zpětnou vazbu, a tak jsme byli zvědaví, jaké vysvědčení nám naši svěřenci vystaví. Účastníky jsme požádali, aby nám napsali, co si o společně stráveném týdnu myslí, a tady je aspoň zlomek reakcí:

„Chtěla jsem poznat nové lidi a potrénovat hlavně anglickou konverzaci. Kurz je úžasný, moc se mi líbí, dostáváme atraktivní domácí úkoly, je to tady úplně jiné, než v běžných hodinách angličtiny, co máme ve škole,“ říká s nadšením Andrea. I ostatní účastníci reagovali velmi pochvalně:

„Kurz byl zábavný, naučný, a mé schopnosti v angličtině se o level zlepšily.

„Dialogy, společné práce, komunikace, všechno je tu naprosto bájo.“

„Kurz byl skvělý – učitelé, zábava.“

„Čekala jsem jenom učení, ale hráli jsme hry, zábavnou formou jsme se naučili víc, jak ve škole. Bylo to super, a příští rok se určitě zase vrátím.“

„Všichni, co se bojí promluvit anglicky, tak tady se to odnaučí. Bylo to lepší, než jsem čekal.“

„Bál jsem se jít do kurzu, ale nakonec jsem šťastný.“

Co nás ale překvapilo a zároveň moc potěšilo, byly reakce rodičů, kteří nám psali e-maily nebo dokonce telefonovali, jak nadšení jsou jejich potomci, jak je to baví. Že i v době prázdnin se do naší letní školy každý den těší. Někteří studenti sdíleli zážitky i materiály s rodiči a společně se těšili, co jim připravíme na další den. Moc jsme ocenili zpětnou vazbu, kdy rodiče napsali, že jejich syn, introvert, o škole doma nikdy nemluvil, ale tentokrát jim líčí s nadšením své každodenní zážitky.

Ačkoliv příprava kurzů i samotná výuka je časově náročná a navíc ukrájí část letního volna, všichni členové realizačního týmu jsou zajedno v tom, že tyto kurzy

realizované Fakultou humanitních studií zlínské univerzity mají smysl. Jsou žádáním zpestřením prázdnin pro studenty a výzvou pro lektory.

Autorka

PhDr. Jana Semotamová, e-mail: semotamova@utb.cz, Centrum jazykového vzdělávání Fakulty humanitních studií Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně.

Autorka vystudovala angličtinu a francouzštinu na UJEP v Brně. V současné době vyučuje obchodní angličtinu na Fakultě managementu a ekonomiky UTB, je garantem jazykových kurzů ČŽV na Fakultě humanitních studií. Vede semináře angličtiny pro ČŽV a U3V. Je koordinátorkou a garantkou jazykových zkoušek Cambridge na UTB, organizátorkou a garantkou soutěže prezentačních dovedností v angličtině Show off. Byla vyhlášena akademikem CJV za rok 2014.